

עושים כשאתם רבים?"
שחר: "הם צועקים עלינו ואנחנו
הולכים מייד לחדר."
המנחה: על מי הם צועקים יותר?
שחר: "על יעל."
המנחה: "וכשאתה וכרמל רבים,
על מי הם צועקים יותר?"
כרמל: "עלי, כי אני תמיד מנצחת
אותו."

היהלום שבכתר

המנחה קראה להורים לחזור לאולם ואמרה:

"יעל היתה ילדה יחידה במשך חמש
שנים, והיא היתה כמו היהלום שבכתר.
אמא רצתה שליעל תהיה ילדת מאר
שרת, אמא רצתה ילדת-חלומות, והכל
הלך טוב, כל עוד יעל היתה במרכז
העניינים ולא היתה צריכה להתחלק
בתשומת-הלב עם אף אחד.

"לאט-לאט נוצרה אצל יעל ההר-
גשה שיש לה מקום במישפחה רק על-
ידי זה שהיא המוקד, הילדה היחידה,
שצריך להעסיק אותה ולהעניק לה
תשומת-לב בכל דרך וכל הזמן.

"כלומר, הרגשת השייכות של יעל
לא באה מדברים שהיא עושה בעצמה,
אלא מתוך מה שההורים עושים בשביל
לה. התפתחה אצלה ההרגשה שכדי ל-
הרגיש שהיא קיימת, היא צריכה סביבה
הורים הממוקדים רק בה, המטפחים ודי-
מטפלים בה. ואנחנו הרי למדנו כבר
בקבוצות, שתפקידנו כהורים הוא לפי-
תח בילד הרגשת שייכות ומשמעות גם
על סמך הרברים הבאים מתוכו, מתוך
עצמו, על סמך מה שהוא עושה, תורם
ומועיל. באופן כזה יהיה הילד שלנו
תלוי בנו פחות ופחות, ויוכל לסמוך
יותר ויותר על הכוחות הפנימיים שלו.
"אחרת, במקום להשקיע אנרגיה
במשימות החיים — לימודים, חברה,
יחסי-מישפחה — הוא משקיע את כל
האנרגיה שלו בחיפוש תשומת-לב.

"כרמל סיפרה שהיא רוצה להקליט,
אבל כשהיא רואה ששחר הולך למיטה
של ההורים, היא לא יכולה להקליט.
במקום שהילדים יתעסקו עם מה שהם
צריכים לעשות בחיים, הם עסוקים
בשמירה על מקומם במישפחה.

"ויעל היתה תלויה לחלוטין בהוריה,
כאשר נולדו לה אחים קטנים, והתנאים
שבהם התרגלה לחיות השתנו. הזכויות
שהיו לה, לדעתה, נלקחו ממנה. על-כך
היא הגיבה בכעס ובהתמרדות. היא
כאילו אמרה: כל זמן שהייתם לגמרי
לרשותי, הייתי מוכנה לעשות כל מה
שאתם רוצים. אבל עכשיו, כשאתם
השתניתם, אני כבר לא אהיה ילדת-
החלומות שלכם. ואת זה אני מראה
לכם כל הזמן."

אריאלה אמרה שליעל יש דווקא
זכויות יותר בבית, עד היום. שהיא יכיר
לה ללכת לישון מאוחר יותר, שהיא
מקבלת דמי-כיס, שבא הולכת לחוגים.

המנחה אמרה שזה טוב, אבל שזה
שוב עניין של נתינה של ההורים. זה לא
דבר שנובע ממנה, לא דבר שהיא מרי-
גשה שותפה לעשייה שלו. צריך היום
למצוא איוון בין הדרכים שבהן מתב-
טאת הבגרות שלה.

מצד אחד צריכות להיות לה יותר
זכויות מאשר לקטנים, ומצד שני כדאי
לחפש דרכים רבות ככל האפשר, שבהן
היא תוכל להיות שותפה לכל מה
שקורה בבית ולעזור.

מובן מאליו שצריך לאפשר גם
לקטנים לבנות את הבגרות העצמאית

האם חשוב יותר שהילד יהיה נקי ומסודר או שהיחסים איתו יהיו טובים?

בכל גיל זקוק הילד לעצמאות שבאה מתוכו, ולא מנתינה של ההורים

שלהם, ולהפסיק לתת להם שרותים
מיותרים.

יעל זקוקה להרבה יותר תחומי-
עצמאות. אתם, כהורים, רוצים, כמובן,
שהיא תעשה את מה שאתם רוצים, אבל
זה מביא למאבק-יכוח ביניכם. אני
מציעה לכם, כמו שהצעתי לה, לשקול
בכל פעם מחדש: האם הדבר שאתם
נלחמים עליו שווה את מחיר היחסים?

המנחה פנתה לשחר.
המנחה: "שחר, לך מפריע משהו
במישפחה?"

שחר: "שכרמל מרכיזה לי."
המנחה: "אז מה אתה עושה?"

שחר: "אני שוכב על הראש שלה
והיא בוכה."
המנחה: "אתם רוצים לא לריב, או
שאתם אוהבים לריב? מה אמא ואבא

כרמל: "שחר הולך ואני הולכת
אחריו."

המנחה: "אז איך את תגדלי ותקי
ליטי דברים, ואיך תלכי לבית-הספר,
אם כל הזמן תצטרכי להסתכל מה שחר
עושה? מה יותר חשוב לך, לעשות
דברים או להיות במיטה של ההורים,
במקום ששחר נמצא?"
כרמל: "אני רוצה יותר להקליט."

כרמל: "כן, כל יום שאני רוצה
להקליט, שחר פשוט קם מהמיטה ועובר
אל המיטה של אמא."

המנחה: "למה זה מפריע לך
להקליט?"

כרמל: "כי גם אני רוצה ללכת
איתו לחדר של ההורים."
המנחה: "אז מה את עושה? הולכת
לחדר של ההורים ולא מקליטה?"

יותר עצמאית, ולא להגיד לך כל הזמן
מה לעשות."

הולכת אחריו

אז סנתה המנחה לכרמל ושאלה
אותה אם יש משהו במישפחה
שמפריע לה.